

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 8/2011

Klager: [REDACTED]

Klagen gjelder: Krav om kompensasjon etter
forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om
særskilt kompensasjonsordning

Beslutningsdato: 9. februar 2012

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge.

1. Sammendrag av saksgangen

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, heretter kalt skadelidte, tjenestegjorde i Libanon i kontingent ██████████. Etter tjenesten arbeidet han i ██████████. Han fikk i 2007 innvilget en billighetserstatning stor kr. 222.707.

I 2010 ble det fremmet krav etter kompensasjonsforskriften, men kravet ble avslått. Avslaget bygger på legeerklæringen som lå til grunn for vedtaket om 100 % uførepensjon i ██████████. Her angis hovedårsaken til uførheten å være kronisk polyarthritt (leddbetennelse). SPK anser det derfor ikke sannsynliggjort at uførheten skyldes en psykisk belastningsskade. Siden uførheten skyldes fysiske plager er det ikke nødvendig å ta stilling til om en eventuell varig psykisk belastningsskade skyldes FN-tjeneste, og av samme grunn anser SPK det ikke nødvendig å innhente spesialisterklæring.

I rettidig klage har skadelidte blant annet vist til at han har holdt sine psykiske plager for seg selv, da hans innstilling har vært at en offiser ikke skal påvirkes psykisk av slik tjeneste.

Skadelidte er ikke representert av advokat og deltok ikke ved Klagenemndas behandling av saken. Det har ikke kommet merknader til saksfremstillingen og saken står derfor i samme stilling som ved SPKs vurdering.

2. Klagenemndas vurdering

Rett på ytelse etter kompensasjonsforskriften forutsetter at man er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon, og at den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet, jf. forskriften § 3 første ledd, hvor det fremgår:

”Personer som har pådratt seg varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon og som har medført varig ervervsmessig uførhet, har krav på kompensasjon etter denne ordningen.”

Det er ikke utarbeidet spesialisterklæring i anledning saken. Det er heller ikke påvist særlige forhold eller hendelser som tilsier at skadelidte er påført noen psykisk belastningsskade i tilknytning til tjenestegjøringen i internasjonale operasjoner. SPKs vedtak bygger på legeerklæringen som lå til grunn for at skadelidte ble innvilget 100 % uførepensjon ██████████. Her står det blant annet at skadelidte har hatt en progredierende og sterkt invalidiserende kronisk polyarthritt (seronegativ) og polymyalgi. På grunn av dårlig effekt av forsøkte behandlingstiltak og et langvarig forløp med jevn progresjon ble skadelidte ansett å være varig arbeidsufør. Uførheten skyldtes således fysiske skader. Legeerklæringen avklarer imidlertid ikke hvorvidt skadelidte også har en psykisk belastningsskade og om noen av de fysiske plagene kan være psykosomatiske. I legeerklæringen heter det blant annet:

«Siden 1979 morgenstiv i proksymal interfallangealledd på begge hender, gradvis økende. Etter hvert stiv og smertefull nakke og leddsmarter i tær og stort sett symetrisk i albuer, ankler, knær og hofter(...) Progresjon av alle hans plager siden årsskiftet 1981-82 og i tillegg også muskelsmarter.»

Skadene synes altså å ha økt i tiden etter hjemkomst fra Libanon. Skadelidte har også en lang og omfattende sykehistorikk med hjerteinfarkt. Det nevnes videre at skadelidte har hatt en del nerveplager tidligere i livet med uro, angst og anspenhet.

I spesialisterklæringen fra [redacted] utarbeidet i forbindelse med krav om billighetserstatning heter det blant annet:

«[skadelidtes] dokumenterte muskel- og leddplager debuterte kort tid etter hjemkomst til Norge og er av militær lege anslått å ha sin årsak i de belastninger [skadelidte] var utsatt for under tjeneste. Dette er ikke verifisert gjennom kopi av journal, men det er overveiende sannsynlig å anta at symptomene er forenlig med somatisk lidelse som skyldes psykiske faktorer påført pasienten gjennom utenlandstjeneste for Forsvaret.»

Slik nemnda forstår dette mener [redacted] at en del av de fysiske plagene skadelidte fikk etter hjemkomst og som ligger til grunn for uførevedtaket, kan være av psykosomatisk karakter. Erklæringen har liten verdi i forhold til å vurdere krav etter kompensasjonsforskriften og fremstår før øvrig å bygge på et tynt dokumentasjonsgrunnlag. Det skal videre fremheves at det av de foreliggende journalnotater og epikriser fremkommer at skadelidte har hatt meget omfattende og langvarige hjerteproblemer, som med stor grad av sannsynlighet ville ha medført at han uansett ville ha vært helt ervervsufør, også om tjenesten tenkes borte. Hvis skadelidte uansett ville ha falt ut av yrkeslivet som følge av andre og utenforliggende forhold, vil han etter alminnelig erstatningsrett ikke være berettiget til kompensasjon uansett.

Skadelidte har selv i tilknytning til sin klage, fremholdt at han ikke ønsker at saken skal utredes ytterligere av spesialist. Opplysningene i saken bygger alene på skadelidtes egne angivelser av påkjenninger under tjenesten og de fremstår ikke som særlig dramatiske eller truende sammenlignet med det som gjerne fremkommer der personell er påført psykiske belastningslidelser. Det er ingen tidsnære nedtegnelser som bidrar til å kaste lys over saken. Nemnda har under ingen omstendighet forutsetninger for å ta stilling til om påkjenningene skadelidte har beskrevet, er av en slik karakter at de kan medføre en varig psykisk belastningslidelse. Nemnda har ei heller forutsetninger for å vurdere om de foreliggende leddbetennelser og revmatiske lidelser har sitt utspring i psykiske påkjenninger eller om det er rene somatiske lidelser. Dette er medisinske spørsmål som ligger langt utenfor nemndas kompetanseområde. Under enhver omstendighet er det på det rene at skadelidte har massive hjerteproblemer som ville ha hatt betydelig innvirkning på hans ervervsevne uansett. Med bakgrunn i den foreliggende dokumentasjon, konkluderer derfor nemnda med at vilkårene etter forskriften ikke oppfylt. Klagen kan tas derfor ikke til følge.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 1. mars 2012

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder